

GYULAHÁZAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

4545 Gyulaháza, Petőfi S. utca 45. Tel: 06-45-715-006

E-mail: gyulahazahiv@gmail.com

Száma: GYH/645-3/2020.

ELŐTERJESZTÉS

- a képviselő-testülethez -

**a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról szóló
2/2007.(II.15.) rendelet módosítására**

Tisztelt Képviselő-testület!

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 44/C. (2) bekezdése szabályozza, hogy az önkormányzat rendeletében mit kell szabályozni. Eszerint:

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg:

- a) a közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatással ellátott terület határait;
- b) a közszolgáltató megnevezését, valamint annak a működési területnek a határait, amelyen belül a közszolgáltató a közszolgáltatást rendszeresen ellátni köteles és az ártalmatlanítás céljából történő átadási helyet;
- c) a közszolgáltatás ellátásának rendjét, módját és időtartamát, a közszolgáltató és az ingatlanulajdonos ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit, valamint a közszolgáltatásra vonatkozó szerződés egyes tartalmi elemeit;
- d) a közszolgáltatás igénybevételére vonatkozó kötelezettséget, a közszolgáltatás igénybevételének módját és feltételeit;
- e) az ingatlanulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények és a szolgáltatás ingyenességének eseteit;
- f) az üdülőingatlanokra, az időlegesen használt és a nem használt ingatlanokra vonatkozó sajátos szabályokat;
- g) a közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.

Tekintettel arra, hogy a közszolgáltató személyében változás történt, a beszállítás a gyulaházai szennyvíztisztító telepre történik, a szolgáltatás díja változott aminek csak egy részét fizeti meg az ingatlan tulajdonosa.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelet Képviselő-testületet, az előterjesztést szíveskedjen megvitatni és a rendeletet megalkotni!

Gyulaháza, 2020. április 21.

Pappné Vass Erzsébet
jegyző

**GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

.../.....(.....)
ö n k o r m á n y z a t i r e n d e l e t e

**a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról szóló
2/2007.(II.15.) rendelet módosításáról**

Gyulaháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 44/C. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. és 19. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. §

A települési folyékony hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatásról szóló 2/2007. (II.15.) rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„2.§. Gyulaháza község közigazgatási területén a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatás teljesítésére az önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződés alapján Kovács József 4600 Kisvárd, Halasy Gyula utca 18. szám alatti egyéni vállalkozó (a továbbiakban: szolgáltató) 2019. augusztus 7. napjától jogosult illetőleg kötelezett közszolgáltató.”

2. §

A Rendelet 4. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„4. § (2) Kijelölt ártalmatlanító hely: Szennyvíztisztító telep Gyulaháza.”

3. §

A Rendelet 7. § (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„7. § (3) A települési folyékony hulladék egységnyi díjtétele magánszemélyek és gazdálkodó szervezet ingatlantulajdonosok esetén 1930 Ft/m³+ÁFA, melyből a begyűjtés és szállítás díja 1650 Ft/m³+ÁFA, az elhelyezés díja 50 Ft/m³+ÁFA, az ártalmatlanítási díj 230 Ft/m³+ÁFA.”

4. §

A Rendelet 7. §-a a következő (4) - (5) bekezdésekkel egészül ki:

„7. § (4) Az ingatlantulajdonos az elszállított háztartási szennyvíz után 1020 Ft/m³+ÁFA összegű díjat köteles fizetni a szolgáltatónak.

(5) A megállapított díj és az ingatlantulajdonos által fizetendő díj közötti különbözetet, mely 910 Ft/m³+ÁFA Gyulaháza Község Önkormányzata fizeti meg a közszolgáltató részére számla alapján.”

5. §

Hatályát veszti a Rendelet 9. §-a.

6. §

Ez a rendelet 2020 napján lép hatályba és a hatályba lépését követő napon hatályát veszti.

Gyulaháza, 2020. április 21.

Bardi Béla sk.
polgármester

Pappné Vass Erzsébet sk.
jegyző

INDOKOLÁS

**a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról szóló
2/2007. (II.15.) rendelet módosításáról szóló rendelet-tervezethez**

A rendelet módosítását indokolja a közszolgáltató személyének megváltozása, a szolgáltatási díj összegének megváltozása.

HATÁSVIZSGÁLATI LAP

a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról szóló 2/2007. (II.15.) rendelet módosításáról szóló rendelet-tervezethez

I. TÁRSADALMI HATÁSOK:

Társadalmi hatása, hogy továbbra is biztosított a szolgáltatás jelenlegi szinten történő ellátása, a lakosság igényeinek megfelelő kielégítése.

II. GAZDASÁGI, KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK:

Az önkormányzat rendelkezésre állási díjat fizet a közszolgáltató részére. A költségvetés fizeti továbbá a szolgáltatás tényleges díja és az ingatlan tulajdonos által fizetett díj különbözetét.

III. KÖRNYEZETI HATÁSOK:

A rendelet módosításának környezetre gyakorolt hatása nincs.

IV. EGÉSZSÉGI KÖVETKEZMÉNYEK:

A rendelet-tervezetnek egészségi következménye nincs.

V. ADMINISZTRATÍV TERHEKET BEFOLYÁSOLÓ HATÁSOK:

A rendelet módosítása nem okoz többlet adminisztratív terhet.

VI. JOGSZABÁLY MEGALKOTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE, A JOGALKOTÁS ELMARADÁSÁNAK VÁRHATÓ KÖVETKEZMÉNYE

Az önkormányzati rendelet megalkotása szükséges, mivel a közszolgáltatási díj mértékét és a szolgáltató személyét önkormányzati rendeletben kell megállapítani.

VII. JOGSZABÁLY ALKALMAZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES SZEMÉLYI, SZERVEZETI, TÁRGYI ÉS PÉNZÜGYI FELTÉTELEK.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek jelenleg is adottak.

Gyulaháza, 2020. április 21.

GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK POLGÁRMESTERE

4545 Gyulaháza, Petőfi S. utca 45. Tel: 06-45-715-006;

E-mail: gyulahazahiv@gmail.com

Ügyiratszám: GYH/596/2020.

Előterjesztés

-a képviselő testülethez-

Gyulaháza Község Önkormányzata Helyi Egyenlőségi Programjának felülvizsgálatára

Tisztelt Képviselő – testület!

A Képviselő – testület 2018. július 26-ai ülésén 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot (a továbbiakban: HEP) fogadott el az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 31. § (1) bekezdése alapján.

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 6. §-a alapján a települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot. A felülvizsgálatnak ki kell terjednie arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e, a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére. Ha a felülvizsgálat alapján szükséges, az önkormányzat módosítja a HEP-et, vagy új helyi egyenlőségi programot fogad el.

A felülvizsgálat során a HEP bevezető rész „A település bemutatása” szakasz jelentős plusz információkkal egészült ki.

A HEP helyzetelemzésében néhány új adat, friss információ került rögzítésre. Az új tartalmak más betűtípussal jelennek meg a dokumentumban.

A HEP intézkedési terv részében rögzített intézkedések – 14 intézkedés az öt célcsoportnál – továbbra is aktuálisak. A mini bölcsőde kialakítása intézkedés megvalósítási határidejének módosítása indokolt 2020. 12. 31. helyett 2023. 12. 31-re.

Javaslom a felülvizsgálat elvégzését.

Gyulaháza, 2020. június 5.

Tisztelettel:

Bardi Béla

polgármester

**GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
..../2020.(VII.....)
h a t á r o z a t a**

a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

A Képviselő - testület felülvizsgálta a 2018. július 26-án elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programját és a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt dokumentumot a határozat melléklete szerint hagyja jóvá.

Felelős: jegyző

Határidő: 2020. július 30. (határozat
és HEP feltöltése a nyilvántartási
felületre)
Melléklet a/2020. (VII.....) határozathoz

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
2018-2023**

Gyulaháza Község Önkormányzata

Gyulaháza

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	5
Célok.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	6
1. Jogszabályi háttér bemutatása	6
2. Stratégiai környezet bemutatása	7
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	17
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	21
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	24
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	25
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	27
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	28
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	28
1. A HEP IT részletei.....	28
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	28
A beavatkozások megvalósítói	29
Jövőképünk.....	30
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	31
3. Megvalósítás.....	36
A megvalósítás előkészítése	36
Nyilvánosság	36
Érvényesülés, módosítás.....	37
4. Elfogadás módja és dátuma	37

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Gyulaháza Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A 2020-as felülvizsgálat során beépített szövegrészeket, módosításokat ezzel a betűtípussal jelöljük.

A település bemutatása

Gyulaháza község Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében, a Közép-Nyírség északkeleti részén, - más meghatározás szerint – a Felső-Tiszavidéken található. Lakóinak száma: 2040 fő. A település határainak nyugati része homokdombos, keleti és déli része mélyebb fekvésű. A déli határrész korábban vizes, mocsaras terület volt. A település feltehetően már az őskorban is lakott terület volt, legalább is erre engednek következtetni az itt talált réz-és bronzkori leletek. A jelenlegi község története a XIII. század végéig vezethető vissza. A falu neve személynév eredetű. Névadója, s ez talán keletkezési idejét is meghatározza, egy 1305. évi oklevélben említett Gyula nevű birtokos, aki a később elpusztult és Gyulaháza határába olvadt Maráz nevű helyiséget is birtokolta. A település ezen időszakáról a Zichy okmánytárban, s az Ibrányi család levéltárában is található dokumentumok. A község szerepköre a történelem folyamán hol nagyobb, hol kisebb volt. Így az 1300-as években kiemelkedő szerepet töltött be az ország törvénykezésében, hiszen Magyarország mindenkori nádorai itt tartottak ítélőszéket. A falu határában fogták el és ítéltek el a Zsigmond király elleni lázadás vezérét, Mártont. Kivégzésének helye egy domb volt, amely még hosszú ideig szolgált vesztőhelyként. Ezt a területet a községben ma is „Márton fája dűlő”-nek nevezik. Gyulaháza a XVII. és XVIII. században gyakran volt vármegyei közgyűlés színhelye is. A XIX. század végéig legjelentősebb birtokosai a Gyulaházy, a Petneházy, az Uzonyi, a Csiky, a Pikóczy, a Barkóczy, az Ilosvay, a Gyulay és a Czóbel családok voltak. 1823-ban a község közel fele leégett. A XIX. század nagy történelmi eseményei közül az 1848-as szabadságharcra vonatkozóan alig találunk Gyulaházával kapcsolatos feljegyzéseket, s az első és második világháborúban sem volt a település jelentős hadszíntér, viszont 68 gyulaházi fiatalember életét áldozta hazájáért. Gyulaháza község a második világháború után, a tanácsrendszerben is mindvégig megtartotta önállóságát. Az 1970-es évek végén viszont csak hallatlan szerencséivel kerülte el önállóságának elvesztését, mivel az akkori országos és megyei tervekben Gyulaháza egy szerepkör nélküli, fejlesztésre nem kijelölt, egyéb település kategóriába tartozott, s egy teljesen más típusú, más hagyományokkal és kultúrával rendelkező község társközségének szánták. Az eltelt időben a település, az itt élő emberek bebizonyították, hogy rossz döntés lett volna eltorlasztásuk. A község mára megfelelő infrastruktúrával és igen jó intézményi hálózattal rendelkezik. Az egész településen kiépült a gáz-, ivóvíz hálózat, valamennyi útja aszfaltos, jól kiépített belvízcsatorna rendszerrel, járdákkal is rendelkezik. A településnek igen szép, modern 14 tantermes Általános Iskolája, nemzetközi méretű Tornacsarnoka, fedett Tanuszodája, 50 fő gondozottnak otthont adó Idősek Ápoló-Gondozó Otthona, 50 férőhelyes Óvodája, Háziorvosi és Fogorvosi Rendelője, Gyógyszertára, Művelődési Háza, Könyvtára, Étterme biztosítja a község lakosságának alapellátását. Az űrhajózásnak emléket állító kiállító terem, helytörténeti terem, a sportpálya,

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

a sport és szabadidő centrum, a vendégházak (több mint 60 vendégágy) elsősorban a sportturizmusnak nyújtanak kedvező lehetőséget.

2014-2015-ben megvalósult a település szennyvízhálózatának kiépítése, mely beruházással teljessé vált az infrastrukturális ellátottság. A beruházás lakossági és önkormányzati önerő nélkül teljes egészében uniós forrásból valósult meg rövid idő alatt, jó minőségben. 2014-ben tovább bővült az önkormányzati feladatellátás feltételrendszere, hisz hűtőkamra, mosoda, 50 fős külön terem épült saját kivitelezésben. 2015-ben elkészült és felavatásra került az óvoda udvarán Pénzes Ilona a település díszpolgára volt óvodavezető életnagyságú szobra, urnafal és ravatalozó előtti filagória épült.

2016-ban szabadterei házasságkötő hely került kialakításra, megvalósult a régi gázcsere telep épületének felújítása, környezetének rendezése. Jelentős útfelújítások valósultak meg az adóssághozzájárulás hiányában kapott támogatásból. Felépült az étterem melletti nagyméretű filagória és szociális blokk. Az önkormányzat jogilag megszerezte a községi temető tulajdonjogát az egyháztól.

2017-ben újabb önkormányzati vendégház épült, létrejött a Gyulaházai Értéktérítő Kft., jelentős ingatlanvásárlások történtek a repülés-űrrepülés történeti kiállítóterem megvalósítása érdekében. Az egészségügyi alapellátás fejlesztésére TOP-os pályázati forrást nyert el az önkormányzat, elkészült a településképi arculati kézikönyv.

2018-ban jelentős útfelújítások zajlottak.

2019-ben megvalósult az új egészségügyi központ, műfüves kispálya, kondipark épült, játszótér kialakítása kezdődött el. Megvalósult az önkormányzati temető területén a szilárd burkolatú út. A 2013-ban létrejött közös önkormányzati hivatal továbbra is fennmaradt Gyulaháza székhellyel.

Jónak értékelhető a kereskedelmi és vendéglátó-ipari ellátás is, ami elsősorban a helyi vállalkozókat dicséri. A településen csökkent a munkanélküliség, az aktív keresők egy része a közeli kisvárdai, nyírbátori munkahelyekre ingázik, megjelent a külföldi munkavállalás. A községben a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat lett, községgazdálkodási feladatok, mezőgazdasági növénytermelés területeken. A településen politikai párt nem működik, a társadalmi szervezetek közül a Gyulaháza Múltjáért és Jövőjéért Alapítvány, a Sportegyesület tevékenysége érdemel említést. A községben egyetlen műemlék jellegű épület, az 1769-ben épült Református Templom található. Gyulaháza község szülötte az eddigi első és egyetlen magyar űrhajós Farkas Bertalan, a szintén innen származó Dr. Kozma Pál akadémikus, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanár, akik az 1997-ben alapított „Gyulaháza Község Díszpolgára” cím kitüntetettjei. A Gyulaházára látogatókat megfogja a község rendezettsége, tisztasága, parkosítottsága. Az ideérkezőknek kellemes látványt nyújtanak a rendezett utcák, a virágos előkertek, a közintézmények, a közterületek gondozottsága. Mindez arról árulkodik, hogy az itt élők szeretik, s magukénak érzik a településüket.

A Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról szóló 1403/2019. (VII.5.) Korm. határozat 1. mellékletében szereplő 50 kedvezményezett település közé bekerült Gyulaháza.

A település a kezdetektől nagyon komolyan vette a közfoglalkoztatást mint lehetőséget. Már a start programok megjelenése előtt igyekezett szinte teljes egészében értéktérítő foglalkoztatásokat biztosítani a közfoglalkoztatottak részére. Elsősorban a kertészeti kultúrákban, a fa és építőiparban, parkok, közterületek gondozásában, középületek karbantartásában, járdák építésében hasznosult a közfoglalkoztatottak munkája. Óriási plusz lehetőséget jelentett a start mintaprogramok megjelenése, amikor már nem csak a munkabér költségekre, hanem a foglalkoztatáshoz szükséges egyéb eszközökre is lehetőség volt pályázni. Így a helyi sajátosságokra épülő és a mezőgazdasági gyulaházi mintaprogram minden évben kiemelkedő eredményt tudott felmutatni. Jelentős nagyságrendben készültek filagóriák, kerti bútorok, nyílászárók, ágykeretek, kerítéselemek, faházak, babaházak, amelyek szinte teljes egészében saját célra hasznosultak. Ugyanezt lehet elmondani a varrodai és díszítővarrási tevékenységről is, amelyekkel az intézmények függönyökkel, asztalterítőkkel, ágyneműkkel, törölközőkkel, dekorációs anyagokkal, keresztszemes terítőkkel, drapériákkal kerültek ellátásra. Az építőipari tevékenység lehetővé tette, hogy hosszú időn keresztül nem kellett karbantartásra, felújításra, javításra külső vállalkozást igénybe venni, s több ezer négyzetméter gyártott és lerakott térkövel váltak esztétikusabbá a közterületek.

A mezőgazdasági projekt legfontosabb jellemzője az önellátás biztosítása volt, ezt szolgálta az állattenyésztési, a kertészeti és a szántóföldi tevékenység. Az önkormányzat tulajdonában van több mint 10 hektár földterület, amelyeken kordonos uborka, burgonya, káposztafélék, paprika,

paradicsom, zöldség, sárgarépa, hagyma, borsó, bab termelt. Ezen termelvények az uborka kivételével teljes egészében friss és feldolgozott állapotban konyhai felhasználásra kerültek. Kertészeti kultúrák közül paprika és paradicsom, valamint retek és saláta termelése fóliasátrakban történt. Az uborkából származó árbevétel minden évben visszaforgatásra került a közfoglalkoztatásba.

2018-ban a Belügyminiszter elismerő oklevélben részesítette Gyulaháza Község Önkormányzatát a közfoglalkoztatási programok megvalósításában nyújtott kiemelkedő szakmai tevékenységéért. Az elismeréssel járó 10 millió forintból egy gyümölcsfeldolgozó kis üzem valósult meg.

A Belügyminisztérium a BM/4456-6/2020. számú döntésének megfelelően Gyulaháza Önkormányzata hatósági szerződést kötött „Egyéb mintaprogram” közfoglalkoztatási program megvalósítására a Kisvárdai Járási Hivatal támogatásával 2020. április 17-én. A projekt egy évre tervezett időtartama alatt a gyulaházi 0272/8. és a 0272/6. hrsz. alatti területeken egy 7200 m²-es alapterületű üvegház, kiszolgáló épületek, hőközpont, bálatarolók, kerítésrendszer, úthálózat jön létre. A 4 hektár 5920 m² önkormányzati tulajdonú területen egy komplex kertészeti objektum fog megvalósulni. 15 fő közfoglalkoztatása valósul meg egy évig. Az üvegházban paradicsom termelés folyik majd. A létrehozott beruházást a befejezéstől számított 5 évig kell fenntartani, 12 fő Mt. szerinti teljes munkaidőben történő foglalkoztatását kell biztosítani 3 évig. Az egyéb mintaprogram támogatása 1.324.113.898 Ft, melyből 13.731.145 Ft bér és járuléka, 1.307.382.753 Ft beruházási és dologi költség. A megvalósítás időszakát követően a működtetés piaci alapúvá, önfenntartóvá válik, mely hosszú távon biztos megélhetést nyújt majd a foglalkoztatottaknak, bevételi forrást az önkormányzatnak.

Értékeink, küldetésünk

1. Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák szerves részei és hasznos tagjai a település közösségének. Elismerjük és tiszteljük a roma közösség értékeit képviselő hagyományait, míg a berögződött, megszokott rossz dolgokon közösen kívánunk változtatni.
2. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élő családok helyzetén könnyítsünk foglalkoztatással, szociálpolitikával, természetbeni támogatással. Tudatosítani szükséges ezekben az emberekben, hogy hasznos és megbecsült tagjai a település közösségének.
3. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek körében a szociálisan nehéz körülmények között élő tehetséges gyermekekre történő odafigyelést, a veszélyeztetett gyermekek helyzetének javítását, a SNI gyermekek igényeinek megfelelő oktatás, ellátás biztosítását.
4. Folyamatosan oda figyelünk az idősekre, mivel létszámuk növekvő tendenciát mutat a településen. A szociális alapellátó rendszer (házigondozás, étkeztetés, jelzőrendszeres házigondozás) és a szakosított ellátás (50 fős bentlakásos idősek otthona) együttesen biztosítja, hogy az időskori problémák megjelenésekor azok megoldásához hatékony segítséget nyújtson az önkormányzat.
5. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a munkaerő piacon ugyanolyan eséllyel tudjanak megjelenni, mint férfi társaik. Családi feladataik és a munkavállalás összeegyeztetését segítő helyi szolgáltatások összehangolását tűzzük ki célul. Az egészségügyi-szociális ellátórendszer (védőnő, háziorvos, családgondozó) megfelelő segítséget nyújt a családtervezésben, segítséget nyújt krízishelyzetben, családon belüli erőszak esetén.
6. Különös figyelmet kell fordítanunk a községben fogyatékkal élők helyzetére. Fontos, hogy a középületek elkezdett akadálymentesítését következetesen végig vigyük, ezáltal biztosítsuk a közszolgáltatásokhoz, a kulturális és sporteseményekhez való egyenlő hozzáférés lehetőségét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyulaháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

1. az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
2. a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
3. a diszkriminációmentességet,

4. szegregációmentességet,
5. a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

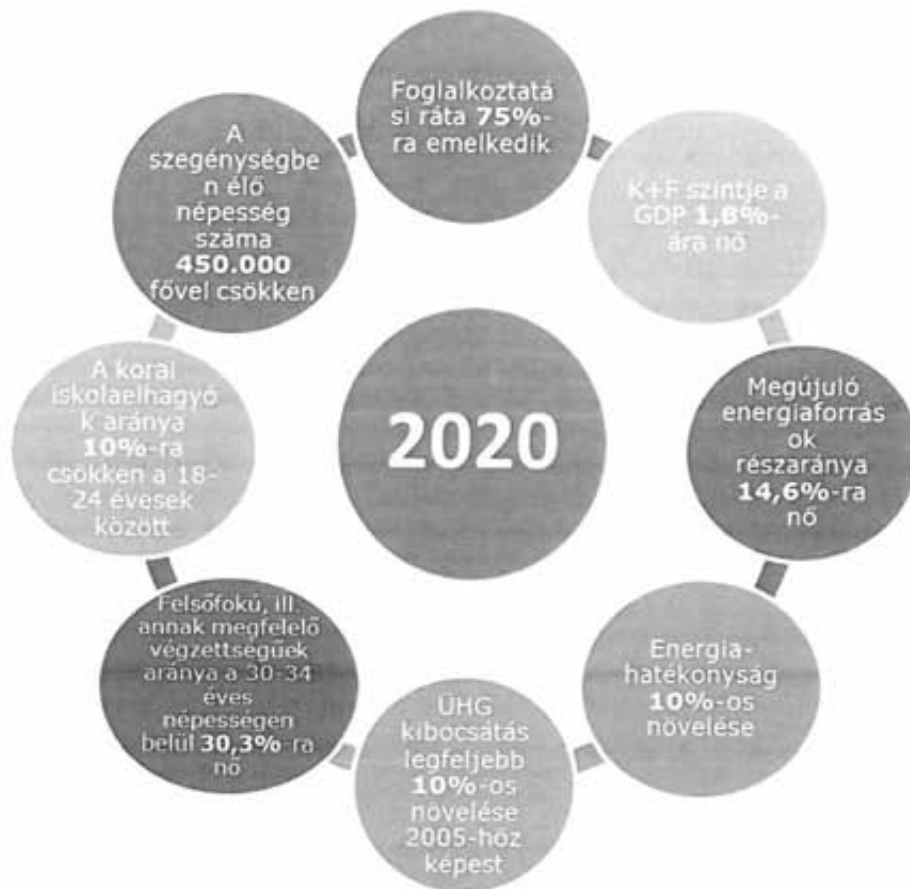
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 2/2015. (III.3.) önkormányzati rendeletet a megalkotása óta a képviselő testület már több alkalommal módosított. A rendelet célja, hogy a település lakóinak szociális biztonsága, gyermekeinek védelmében meghatározza a helyi önkormányzat által biztosított egyes pénzügyi és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások formáit, szervezeti kereteit, a kérelmek benyújtásának módját az egyéb eljárási és jogosultsági szabályokat, a jogosultság feltételeit, a személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátás igénybevételeének rendjét, a fizetendő térítési díjak mértékét. Ez a rendelet tartalmazza a települési, a lakhatási, a temetési, az idősek, a szociális tűzifa, a szemetéshozzájuttatás támogatása, a gyermekétkeztetési térítési díj kedvezménye, a köztemetés részletes szabályait. A fiatalok első lakásszerzésének támogatása céljából a képviselő testület megalkotta az első lakásszerzési önkormányzati támogatásról szóló 7/2003. (VI.23.) rendeletét. ***A gyermekétkeztetési térítési díjak megállapításáról szóló 2/2019. (III.14.) önkormányzati rendeletében az önkormányzat a gyermekek étkeztetését 20 %-os mértékű térítési díj kedvezményrel támogatja.*** A szegénység elmélyülése miatt az ellátórendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeleteket az eredményesség és hatékonyság érdekében a felmerülő igények alapján évente rendszeresen felülvizsgáljuk. A képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább. Magyarország a következő hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhat fel. Az összes forrás 60%-át a Gazdaságfejlesztésre fordíthatjuk majd, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jut majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektor fejlesztésére pedig a korábbi dupláját használhatjuk fel. A teljes pénzügyi keret legalább 15 százalékat közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordítják majd, és a pályázati rendszerben is több változásra számíthatunk.

A 2007-2013 és a 2014-2020-as tervezési időszak összehasonlítása

	2007-2013	2014-2020
Uniósi tervezési keretek	-Strukturális alapok és vidékfejlesztés elkülönül -Tagállami szintű keretdokumentum (Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, NSRF)	•Integrált tervezés:Közös Stratégiai Keret (5 alap egységes keretben) uniós szinten •Tagállami szintű keretek (Partnerségi Megállapodás)
Tematikus súlypontok	- 15 OP	• 9 OP, célzottabb tervezés uniós és hazai szinten (11 tematikus cél, EU 2020)
Prioritások	-Gazdaságfejlesztés: 24% -Foglalkoztatás mint szociális kérdés	• gazdaságfejlesztés: 60% • Foglalkoztatás a gazdasági fejlesztés része
Intézményrendszer	-Központi irányítás (NFÜ) -Regionális dekoncentráció (RFÜ)	• központi koordinációval (ME) működő decentralizált intézményrendszer (IH-k a szakpolitikáért felelős tárcáknál) • valós térségi decentralizáció (megyei szinten)
Eljárás- rendek, támogatási formák	-Komoly adminisztratív kötelezettségek, -2010-től racionalizáció, egyszerűsítések -Pályázatok vissza nem térítendő támogatással -Kombinált mikro-hitel	• egyszerűbb eljárásrendek, központi koordinációval •Vissza nem térítendő támogatások mellett nagyobb teret kapnak a pénzügyi eszközök •A pénzügyi eszközök teszik ki a teljes összeg 10%-át • költségvetés ne pályázzon: szakmailag kijelölt fejlesztések, ismert programozható forráskeretek • nyílt pályázatok mellett optimalizált projekt-kiválasztási eljárások

2014-2020 időszak Operatív programok:

Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)

Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)

Terület és Településfejlesztési OP (TOP)

Intelligens Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)

Környezet és Energetikai Hatékonyág OP (KEHOP)

Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)

Koordinációs OP (KOP)

„Vidékfejlesztés, halászat” OP

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A képviselő-testület a 2014-ben kezdődő választási ciklusára – 2015-2019 – gazdasági programot fogadott el 2015. április 29-ei ülésén a 18/2015. (IV.29.) határozatával. A program fő célkitűzései között szerepel a szennyvízberuházás befejezése, az utak, járdák, csatornák helyreállítása, az új orvosi rendelő megépítése, idősök otthonának bővítése, bölcsődei férőhely kialakítása, temető rendezés, ravatalozó felújítás, munkahelyteremtés, sportturizmus feltételrendszerének fejlesztése. E célok közül a legfontosabb és legnehezebb feladat a munkahelyteremtés, mert ez tartaná meg a lakosságot és tenné vonzóvá a sokak által dicsért településünket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Gyulaháza Község Önkormányzata számos szociális alapellátási feladat megvalósítását társulás keretében biztosítja. A Kisvárdai székhellyel működő Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás keretében biztosítja a lakosok számára az idős és demens személyek nappali ellátását, a fogyatékos személyek nappali ellátását, a bölcsődei ellátást, a helyettes szülői hálózatot, a játszóházat, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a családi és gyermekjóléti központot. A gyulaházi székhellyel működő Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Gyulaháza keretében biztosítja családsegítés és gyermekjóléti

szolgáltatásokat és a házi segítségnyújtást. Gyulaházán kívül Anarcs településen ugyanezen feladatokat és a szociális étkeztetést, Szabolcsbákán a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást is a társulás látja el. Önkormányzati helyi feladatellátásban valósul meg a szociális étkeztetés alapfeladat és az idősek gondozása szakellátás. A községi Idősek Ápoló-Gondozó Otthona időskorú ellátottak között demens elhelyezettek gondozását is biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatainak kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál amelyekre nyilvántartás nincs, ott a 2011. évi népszámlálás adatai lettek figyelembe véve.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok alapján ma Magyarországon az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből a tanulás, a foglalkoztatás, az egészségügyi szolgáltatások területén. A „mélyszegénység” nem csak szociológiai fogalom, hanem a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb: 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.” A romák esetében jellemző, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is a legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak. Településünkön a roma lakosság számát az állandó lakosság kb. 15%-ában véleményezzük. 2014-ben megtartott helyi önkormányzati választáson roma nemzetiségi önkormányzati képviselőket is választottak a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok, így Gyulaháza településen is megalakult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. *2019-ben a Roma Nemzetiségi Önkormányzat ismételten megalakult új tagokkal.*

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyerekszama, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli szociális juttatások rendszeréből. Az aktív korú, de inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Településünkön a nyilvántartott állás keresők szám és aránya az aktív korú lakónépességhez képest az elmúlt 5 éven folyamatosan az országos átlag fölött volt.

Községünkben a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult: - 2013-ban a regisztrált állás keresők száma 249 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 16,8%-a. - 2014-ben a regisztrált állás keresők száma 210 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 14,1 %-a. - 2015-ben a regisztrált állás keresők száma 161 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 11 %-a. - 2016-ban a regisztrált állás keresők száma 127 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 8,7%-a. - 2017-ben a regisztrált állás keresők száma 130 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 9%-a. (3.2.1. számú táblázat)

2018-ban a regisztrált állás keresők száma 109 fő, 8 %, 2019-ben 87 fő, 6,5 %.

2013-2017 között a regisztrált munkanélküliek arányát a 26-30 év közötti fiatalok adták. A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti megoszlását a 3.2.2. táblázat mutatja be. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési időszak meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahely keresés ideje is.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A munkanélküliek kb. fele 180 napnál régebben regisztrált. A tartósan munkanélküliek aránya a nyilvántartott állás keresőkhöz képest 2013-2017 év között csökkent (3.2.3. táblázat) A pályakezdő fiatalok aránya, a 18-29 év közötti korosztályhoz képest az elmúlt 5 évben átlagosan 6 %.(3.2.4.táblázat)

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A regisztrált munkanélküliek között arányaiban magas az alacsony iskolai végzettségűek (8 általános) száma. (3.2.6. számú táblázat)

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, mely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a munkáltatói feladatokat a polgármester látja el. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a hivatal, a MÁK végzi. A dolgozók szakmai irányításával szinte teljes egészében a polgármester foglalkozik.

2015-16-ban mintegy 150 személy foglalkoztatása valósult meg, mely jelentős mértékben csökkentette a munkanélküliséget. 2017-ben 115 főt foglalkoztatott az önkormányzat mezőgazdasági termelés, helyi sajátosságokra épülő és hagyományos programokban. Oktatási és szociális intézményben is dolgoztak közfoglalkoztatottak. (3.2.9. számú táblázat)

2017-ben 136 fő, 2018-ban 113 fő, 2019-ben 103 fő közfoglalkoztatása valósult meg.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A Kisvárdai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az állás keresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A z Osztály a munkaerő képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot. A kirendeltség szorosan együttműködik az önkormányzattal a start munkaprogramok, a hagyományos közfoglalkoztatás megvalósításában.

A településen tevékenykedő vállalkozások, gazdálkodók sajnos nagyon kevés munkaerőt foglalkoztatnak. A szezonális mezőgazdasági munkák idején (meggy, szilva, alma szedés, dohány) megnő az alkalmi foglalkoztatás, mely nagyon sok család nehéz helyzetén segít ideiglenes jelleggel.

A legnagyobb foglalkoztató a településen már évtizedek óta az önkormányzat a közalkalmazottak, köztisztviselők, egyéb foglalkoztatottak és a közfoglalkoztatottak számát tekintve.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Jelenleg nincs olyan programról tudomásunk, mely a fiatalok foglalkoztatását segítené illetve az oktatásból a munkaerőpiacra történő átmenetet könnyítené.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Gyulaháza település a Kisvárdai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához tartozik. A központ által meghirdetett képzések, tanfolyamok a település munkanélküli lakossága részéről hozzáférhetők. Szintén általános és negatív tapasztalat, hogy a képzések elvégzését követően sem tudnak a munkanélküliek a környéken elhelyezkedni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzatnál és intézményeinél határozatlan idejű foglalkoztatás keretében nincs olyan foglalkoztatott, aki a mélyszegénységben él illetve roma.

A közfoglalkoztatásban annál szélesebb körben, mondhatni szinte 100%-ban ebből a körből kerülnek ki a foglalkoztatottak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nem ismert olyan esemény, mely a foglalkoztatásban történő hátrányos megkülönböztetést bizonyítaná. A dolgozó foglalkoztatását, ismételt foglalkoztatását az általa végzett munka mennyisége, minősége határozza meg alapvetően. Aki végzettségéhez, képességeihez mérten folyamatosan alulteljesít, munkához való hozzá állása kifogásolható, nem részesülhet olyan esélyben a foglalkoztatásban, mint az aki munkáját a tőle elvárható szinten végzi.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosításra került, mely szerint a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást kiemelt ápolási, vagy emelet összegű ápolási díjat, míg a képviselő-testület települési támogatást állapít meg. Ezek a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások.

A korábban jegyzői hatáskörbe tartozó aktív korúak ellátása 2015. március 1-től a járási hivatalok hatáskörébe került. A változások elsődleges célja a segélyekkel való visszaélések radikális csökkentése. Az önkormányzatok a települési támogatás iránti kérelmek elbírálásánál rálátnak az elesett emberek valós helyzetére.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. Az álláskeresői járadékban részesülők számáról a 3.3.2. számú táblázat tartalmaz részletes adatokat.

Az elmúlt években szociális kérelemként iktatott iratok száma elenyésző volt a korábbi évek gyakorlatához viszonyítva. Ez nem jelentette azt, hogy megszűntek volna a családok problémái. Rendkívül indokolt esetben (többnyire súlyos egészségi problémák miatt) állapít meg települési támogatást a polgármester.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat bérlakás állománnyal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat szociális célú lakásállománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A településen élő szegény sorsú családok lakhatási körülményei megfelelőek, kielégítőek. Sem hajléktalan család sem hajléktalan személy nem él a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében helyi lakhatási támogatási rendszer működik. A havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. Az elmúlt években a közüzemi szolgáltató felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. Pontos adatokkal azonban nem rendelkezünk, mert a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósságállományról.

A lakhatási támogatás jövedelemfüggő és vagyonyilatkozathoz kötött ellátás. A feltételek megléte esetén állapítható meg.

Az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatását az utóbbi években egyre kevesebben igénylik. A maximum 200.000 FT kamatmentes hitel összege évek óta nem változott. Az építkezések száma elenyésző, a lakásvásárlást (használt lakás) a fiatal családok nehéz anyagi körülményei gátolják.

f) eladósodottság

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok az alacsony jövedelmű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és a súlyos betegséggel küzdő családok.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település minden háztartása részére biztosított a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településen nincs olyan szegregátumnak minősülő terület, amely egybetartozó, földrajzilag elhatárolható a település többi részétől. Nincsenek olyan utcák, területrészek, ahol alacsony iskolai végzettségű munkajövedelemmel nem rendelkező lakosok aránya meghatározó lenne.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A településen nincs telepen élő lakosság.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településen nincsenek szegregációval veszélyeztetett területek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település lakosai az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások többségét helyben, míg más részét a közeli Kisvárdai városban érik el. Az egészségügyi szakellátást a kisvárdai Felső-Szabolcsi Kórház biztosítja.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy a népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív-és érrendszeri elváltozások, az előző évek viszonylatában emelkedett. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (vérnyomás, szívbetegség, anyagcsere, cukorbetegség, daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladásos állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-és ifjúság orvosi ellátás.

Településünk egy háziorvosi és Nyírtass településsel 1 fogorvosi körzetet alkot. A védőnői szolgálat működési területe a település közigazgatási területe.

A háziorvosi, fogorvosi ellátás és a védőnői szolgálat részére új alapellátási komplexum építésébe kezdett az önkormányzat 2018 tavaszán.

Az új egészségügyi centrum 2019 őszére teljes egészében elkészült.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a lakosság számára hozzáférhetők. A prevenció tevékenységet leghatékonyabban a védőnői szolgálat, a háziorvosi, házi gyermekorvosi szolgálat biztosítja.

A szűrések a legvesélyeztetettebb körben életkor és nem által vagy szociális viszonyok miatt veszélyeztetettek körében kell, hogy kiemelt figyelmet kapjanak.

A rendszeres szűrések közül a mammográfiás és a tüdőszűrés zajlik szervezeten a településen évek óta.

Az egyéb szűrések egyéni kezdeményezésre érhetők el a kisvárdai kórházban.

Településünkön a prevenció és szűrőprogramnak az említett szűréseken kívül nincs hagyománya. Fontos lenne e programok keretében az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítása, főként a gyermekek, idősek illetve a magas kockázatú célcsoportoknál.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön az óvodában és az iskolában egyéni fejlesztési felkészítés zajlik, melynek keretében a fejlesztést igénylő gyermekekkel a Kisvárdai Pedagógia Szakszolgálat munkatársai foglalkoznak helyben heti rendszerességgel.

A gyulaházi lakosok részére a Kisvárdai Szociális és Gyermejjóléti Intézményfenntartó Társulás biztosítja a fogyatékos személyek nappali ellátását, ahol képességeiknek és készségeiknek megfelelő napirendben zajlik a foglalkoztatásuk.

A felnőtt lakosság a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz a Kisvárdai Felső-Szabolcsi Kórházban fér hozzá.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a köznevelési intézményekben, az idősök otthonában, a szociális és felnőtt étkeztetésben szervezi a közétkeztetést az önkormányzati konyha működtetésével.

A jelenlegi étrend megfelel a fogyasztók elvárásainak. Az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenítése egy új kihívás és feladat az önkormányzat számára.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az Önkormányzat sportlétesítmény hálózata folyamatosan bővült, mára már korszerű és modern sportlétesítmények állnak rendelkezésre: sportcsarnok, sportpálya, kézi és röplabda pályák, uszoda, sport és szabadidő centrum. A Községi Sportegyesület a labdarúgás rajongói részére biztosítja önkormányzati támogatással a szabadidős eseményeket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz biztosított az állampolgárok egyenlő esélyű hozzáférése. Igény esetén lehetősége van a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, fogyatékosok nappali intézménye, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, családi bölcsőde, játszóház igénybevételére.

A szociális ellátások és szolgáltatások összehangoltan működnek, lefedik a szociális szükségleteket. A házi segítségnyújtási tevékenységet a református egyház is végzi a településen a rászorulóknak részére.

A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség biztosításának feltételeit.

A gyulaházi lakosok részére elérhető a támogató szolgáltatás is, melyet a Kisvárdai Megoldás Közhasznú egyesület biztosít.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozással, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szinterei a lakó-szomszéd közösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek.

Településünk mára számtalan helyi értékkel rendelkezik, a lakosság többsége lokálpatrióta. A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A település közösségi életét a békés egymás mellett élés, az együtt élés jellemzi. Etnikai konfliktusok nincsenek, a roma lakosság szinte 100%-a teljes egészében integrálódott mind lakhatás mind közösségi élet szempontjából a nem roma lakossághoz.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi élet megjelenési formái a köznevelési intézmények által szervezett jótékonysági bálók, egyházi, sport bál, adománygyűjtés, idősek köszöntése, sportrendezvények, falunapi rendezvények, oktatási intézmények kulturális rendezvényei, ünnepségei.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014. óta működik roma nemzetiségi önkormányzat. Az önkormányzat eddigi működése nincs befolyással a célcsoportra.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A korábban beazonosított problémák aktualitása, időszerűsége továbbra is fennáll. A közfoglalkoztatáson túl – mely jelentős mértékű – nem sikerült helyi foglalkoztatási lehetőséget teremteni. A hátrányos helyzetű családok sorsában nem történt javulás, gazdasági-társadalmi helyzetük nem változott. Az egészségi állapot minőségének javulása nem történt meg.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, a munkanélküliek száma kis mértékben csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése térségi szinten.
A mélyszegénységben élők a roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentrálok, átfogó problémakezelési megoldások, programok vezethetnek eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű, szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka erősítése, szervezése.
A településen élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is. Annak tudatosítása, hogy a

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A település lakosságának mintegy 21%-a 18 év alatti gyermek. Általánosságban megállapítható, hogy a gyermekek száma a településen évről évre csökken. A csökkenés oka alapvetően a kevés születésszám. 2013-ban 20, 2014-ben 12, 2015-ben 14, 2016-ben 23, 2017-ben 17, **2018-ban 16, 2019-ben 18** gyermek született. Mindez aggodalomra ad okot, hisz a korábbi párhuzamos osztályok helyett mára egy önálló osztály indításának az esélyei is kétségesek. Míg kb. 15 éve az általános iskolások létszáma megközelítette a 300 főt, ma a létszám 150 fő alatti, az akkori 4 óvodai csoport helyett mára 2 csoport működik.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A településen élő gyermekek mintegy 5%-a veszélyeztetett, akiknek 1/5-e védelembe vétel alá kerül, mivel családjukban olyan problémák jelennek meg, amelyeket a család maga, segítség nélkül nem képes megoldani.

A gyermekvédelmi helyi ellátórendszer a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A prevenciók tevékenység széles körű, hisz a köznevelési, egészségügyi, szociális, sport intézményhálózaton keresztül valósul meg, az ágazatok együttműködésén alapul. A településünkön a gyermekvédelmi alapellátás kiépült, jól működik, a preventív gyermekvédelem minden gyermekkel foglalkozó intézményben, azok szakmai programjában jelen van.

A veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó, mely a veszélyeztetett gyermekek 80-90%-ánál veszélyeztetettségi ok. Egyéb okok a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya, a család kifogásolható életmódja, a család szétesése. (4.1.1. számú táblázat)

A gyermekek 8 %-a halmozottan hátrányos helyzetű, 19 %-a hátrányos helyzetű. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXL. törvény (Gyvt.) fogalomkörébe bekerült 2013. szeptember 1-től a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet meghatározása. Ezen időponttól megváltozott a fogalmak jelentése, szabályozása. /Korábban hátrányos helyzetű volt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki szüleinek legmagasabb iskolai végzettsége az általános iskola 8 osztálya volt./

A Gyvt. új 67/A. §-a alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha mindkét szülőről a gyermekét egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága megállapítható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor, azaz ha valamelyik szülő aktív korúak ellátására

jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig állskeresőként nyilvántartott,

- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei megállapíthatók (szegregátumban lévő szükséglakás) ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyerek, aki esetében az előző a) b) c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozási ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A fogyatékossgal élő gyermekek száma, aránya a településen növekedést nem mutat.

Jellemző fogyatékossgok: enyhe értelmi fogyatékossg, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia (SNI). A BTMN-es gyermekek (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő) száma sem mutat növekedést. A szegénységben élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagos szegény sorsú családokénál sokkal nehezebb, különösen a halmazottan fogyatékos gyermeket nevelő családoké.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 5 év átlagában csökkenést mutat. Ez nem jelenti a korábban nehéz helyzetben élő családok sorsának jobbra fordulását, csupán követi a csökkenő gyermekszámot. A gyermekek 40%-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, vagyis családjuk egy főre jutó havi jövedelme a nyugdíjminimum 135%-a, egyedülálló szülő vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén 145%-a alatt van és vagyonuk nincs.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jelenti bizonyos természetbeni ellátásokra való jogosultságot – étkeztetés, tankönyv – illetve évente kétszer egyösszegű támogatásra való jogosultságot.

Az egyösszegű támogatás a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermek esetén 6.000 Ft/gyerek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetű gyermek esetén 6.500 Ft/gyerek, 2012. október 1-től utalvány formájában illeti meg a jogosultakat. **2019 július 10-től az évi két alkalommal adható támogatás pénzbeli ellátásként illeti meg a jogosultakat.** A települési támogatást pénzbeli ellátásként egyedi kérelem alapján állapítja meg a polgármester átruházott hatáskörében. Az elbírálás során csak a nehéz élethelyzetbe került családok részére állapít meg támogatást. (4.1.2. számú táblázat)

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges táplálkozás. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges ételhez. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményi keretek között zajló közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek térítésmentesen jutnak étkezéshez. A térítésmentes étkezésre nem jogosult gyermekek a normatív kedvezményen túl még 20%-os önkormányzati támogatásban is részesülnek. A normatív kedvezményre nem jogosult gyermekek is részesülnek az önkormányzati támogatásban.

Az étkeztetésben részesülő gyermekek 70%-a étkezik kedvezményesen, azaz térítésmentesen vagy 50+20%-os kedvezménnyel. A 30% az önkormányzati kedvezményt kapja.

Több éve zajlik a településen nyári szociális gyermekétkeztetés, mely nagy népszerűségnek örvend. 2015-ben 134, 2016-ben 128, , 2017-ben 110 fő gyermek étkeztetése zajlott a tanév befejezését követő első munkanaptól a vakáció utolsó munkanapjáig. A nyári gyermekétkeztetésre fordított összegek jelentősek melyre az állami forrás biztosított. (4.1.3. számú táblázat)

A jogszabály –gyermekvédelmi törvény- 2016.január 1.-től vezette be a szünidei gyermekétkeztetést mely a nyári étkeztetés mellett az őszi, téli és tavaszi szünetben is biztosítja a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ingyenes étkeztetését.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nem élnek külföldi állampolgárságú gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem élnek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen évtizedek óta önálló védőnői körzet működik. A védőnőhöz tartozik a 0-7 éves korosztály egészségi állapotának, fejlődésének figyelemmel kísérése. A védőnőhöz a családlátogatás, terhes tanácsadás alkalmával a kisgyermekes anyukák, várandós kismamák fordulnak problémáikkal. Sokszor elég egy beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az általános iskolás korosztály körében érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen házi gyermekorvosi ellátás nem működik. Gyermekorvos a közeli Kisvárdai városban érhető el. Gyermek szakorvosi ellátáshoz szintén Kisvárdán juthatnak hozzá az igénybevevők.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok.

A 0-7 éves korú gyermekek speciális ellátási igényeinek megfelelő ellátás (fejlesztő felkészítés, logopédia tanácsadás) biztosítva van, a kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei heti rendszerességgel járnak a településre.

A speciális egészségügyi, szociális ellátáshoz a közeli Kisvárdai városban juthatnak hozzá a rászorulóak.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatást a Segítőkéz Szociális Ellátó Szolgálatnál foglalkoztatott egy fő szociális munkás látja el a településen, főállásban, osztott munkakörben a családsegítéssel összekapcsolva. E feladatot a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó Szabolcsbáka és Anarcs településeken is végzi. A családgondozó a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást. Közreműködik a védelembe vételi eljárásban, annak felülvizsgálatában. Gondozza az alapellátásban vont és védelembe vett gyermekeket, családjukat.

Sajnos speciális szolgáltatások nyújtását nem tudja biztosítani a társulások feladatellátás.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem középpontjában a meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer a prevenció munkája első számú eszköze. A gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, részt vesz benne minden olyan intézmény, hatóság, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a

gyermekkel. A tagok együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják. A jelzések száma évente 10-12, többnyire az oktatási intézményekből érkezik.

A jelzőrendszer tagjai egy-egy ügy, eset kapcsán esetkonferenciát tarthatnak, szakmaközi megbeszélést folytathatnak az érintettek részvételével. Ezek során a konkrét problémára keresik a megoldást a családtagokkal. Szakmaközi megbeszélésre évente 5-6 alkalommal kerül sor.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a gyermekek átmeneti gondozása, mely helyettes szülőnél történő elhelyezéssel valósulhat meg. Az önkormányzat az ellátást a kisvárdai Szociális és Gyermekegészségügyi Intézményfenntartó Társulás útján biztosítja. Átmeneti elhelyezésre évtizedekre visszatekintve nem került sor a településen.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport és szabadidős programok szervezése az oktatási, nevelési intézmények keretein belül történik. A településen nincsenek szervezett szünidős programok, azok iránt nem merült fel igény. A tanuszoda, a sportpályák, a sport és szabadidős centrum nyitva tartási időben egész nyáron várja az igénybevevőket.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az intézményi és szünidei szociális gyermekétkeztetés községi helyzete a 4.1 d) pontnál bemutatásra került. A hétfégi étkeztetés megszervezésére ez ideig nem került sor. Az általános iskola tanulói 2012-ig ingyenes tankönyvellátásban részesültek. Az állami normatívát az önkormányzat egészítette ki annak érdekében, hogy minden tanuló térítésmentesen jusson hozzá a tankönyvekhez. 2013-tól nem állapít meg a képviselő-testület tankönyv, tanszer beszerzést segítő támogatást. **2019. márciusában a helyi szociális rendeletbe beépítésre került a tanévkezdési támogatás. Ez alapján 2019 őszén tanévkezdési támogatás került kifizetésre a tanulók részére.** Egyedi kérelem benyújtása esetén települési támogatást állapít meg a polgármester.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs olyan helyi adat, mely a hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértését állapítaná meg a településen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az ellátórendszerek keretein belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet definícióját tartalmazza a 4.1 a) pont.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékos, több fogyatékossgal előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportja.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd. Közösségbe való beilleszkedése, személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A településen működő általános iskolában 131 tanulóból 7 gyermek SNI, 13 gyermek BTMN-el küzdő. Az önkormányzati óvodában 47 óvodásból nincs SNI, BTMN-es gyermek.

E tanulók esetében a HH valamint a HHH gyermekek integrált nevelése, oktatása valósul meg az oktatási intézményben.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A helyi általános iskolában, mint óraadó szakember 1 fő logopédus havi 4 órában végez kiegészítő szolgáltatást.

Az óvodában 1 fő logopédus szakember heti 3 órában, 1 fő fejlesztő pedagógus heti 2 órában végez kiegészítő szolgáltatást. Alkalmazásban álló óvónő beszédfejlesztő pedagógus képzettséggel heti 2 órában segíti a logopédus munkáját.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációk

A település óvodájában, iskolájában nincs hátrányos megkülönböztetés vagy jogellenes elkülönítés. Az önkormányzattal szemben az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a hátrányos megkülönböztetés miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen egy óvoda és egy iskola működik.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában a korábban működő Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszer (IPR) jelenleg nem működik. A rendszer a HH, a HHH, illetve a SNI tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatását, fejlődésének elősegítését, tanulási, tovább tanulási esélyének kiegyenlítését segítené. Az óvodában az óvodai fejlesztő program keretében személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program zajlik(tánc,báb, úszás).

A HHH gyermekek mikro csoportos fejlesztése heti 4 órában, történik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	Programok szervezése, jelzőrendszer erősítése.
Szegénységben élő tehetséges gyermekek tehetséggondozási feltételeinek megteremtése.	Önkormányzati támogatás kidolgozása, bevezetése. Alapítványi támogatás lehetőségének megteremtése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal, információval rendelkezik a célcsoport és problémái tekintetében.

A demográfiai és egyéb adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 51%-a nő, (1004 fő)
- a női lakosság 65%-a 19-65 éves, tehát aktív korú,
- a közfoglalkoztatásban résztvevők közül a nők aránya: 51%

- családsegítést igénybe vevők közül a nők aránya: 98%

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten majdnem azonos, minimálisan magasabb a nők aránya. Ettől függetlenül is megállapítható – az idősebb korosztályt vizsgálva – hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

Településünkön a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2015-ben a regisztrált álláskereső száma 161 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 11 %-a,
- 2016-ban a regisztrált álláskereső száma 107 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 7,3 %-a.

A nem szerinti megoszlásban a gazdasági válság időszakát megelőzően a férfi munkanélküliek aránya volt a meghatározó, míg jelenleg szinte azonos arányban 50-50%-ban vannak jelen a munkanélküliek között.

Általános tapasztalatok alapján a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a GYES-en lévők, a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatását, munkaerő piaci helyzetét jelentősen befolyásolja, rontja a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás. Annak a nőnek, aki családalapítást követően, gyermekei felnevelése után esetlegesen alacsony iskolai végzettséggel szeretne elhelyezkedni, kilátástalan a helyzete. A családalapítást megelőzően is dolgozó, kisgyermek(i) mellett tanulmányokat folytató, képzést vállaló nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyei jobbak. Ezek a nők viszont kénytelenek sokkal hamarabb munkába állni és gyermekeik elhelyezését valamilyen formában megoldani.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az alacsony iskolai végzettségű nők körében többnyire azok keresik és vállalják a foglalkoztatást segítő és képzési programokban történő részvételt, akiknek már nincsenek kicsi gyermekeik, főállású anyja státuszuk megszűnt.

Általános tapasztalat, hogy minden típusú képzést vállalnak – ha képzési támogatásban részesülnek azért, ha térítésmentes a képzés azért – függetlenül attól, hogy segíti-e az későbbi elhelyezkedésüket környezetükben, vagy nem.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedését segítik a közmunkaprogramok (különösen a mezőgazdasági projekt), a hagyományos közfoglalkoztatás.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzat és intézményei munkáltatóként eleget tesznek az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. Az önkormányzatnak nincs adata a települési foglalkoztatókat illetően a foglalkoztatás területén tett esetleges hátrányos megkülönböztetésekről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A 2,5 év feletti gyermekek napközbeni ellátását, elhelyezését a községi óvoda biztosítja, mely minden igényt ki tud elégíteni. A településen a bölcsődei ellátás nem megoldott, azt a közeli Kisvárdai városban vehetik igénybe a szülők.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya-és gyermekgondozás a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújt a családi-szociális juttatások megismerésében és a nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása az általános iskolában megkezdődik.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak nagy része a családon belül marad, hisz ezek többsége ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, rendőrségi tevékenység eredményeként a jelzőrendszeren keresztül derülhet fény ezekre az esetekre. Ma már egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova forduljanak segítségért. A hivatalból problémát észlelő személy felelőssége nagy, de csak akkor lehet eredményt elérni ezen a területen, ha maga az erőszakot elszenvedő együttműködő.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen krízishelyzetbe került nők, gyermekek elhelyezésében a gyermekjóléti feladatokat ellátó családgondozó szerepe nagy. A súlyos probléma beálltakor, igény esetén megkeresi azt a szervezetet, ahol az anya és gyermeke(i), a család átmeneti elhelyezést kaphat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a férfiak szerepvállalása a meghatározó. Míg korábban több nő is vállalt közéleti szerepet (képviselőség), mára ez nem jellemző. A helyi kulturális tevékenységekben jelentősebb a nők szerepe.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, a gyermeküket egyedül nevelő anyák, a 45 év feletti nők többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek egyik oka egyebek között az a hagyományos magyar társadalmi családmodell, mely még ma is vallja, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

Ezt a szemléletet erősítik a nőkkel kapcsolatos negatív beidegződések. A munkanélküliség aránya e körben magasabb és ez össztársadalmi probléma, amelyen helyi szinten nem lehet segíteni.

Az önkormányzat által szervezett közmunkaprogramok, közfoglalkoztatás során a munkaerő kiválasztásakor figyelembe vételre kerülnek a családi körülmények, az eltartottak száma, a kor és elhelyezkedési esélyek.

A gyermek születését követően otthon maradó nő mentális helyzetének figyelemmel kísérésében fokozott szerepet vállal a védőnő, aki szoros, személyes kapcsolatot tart fenn az anyákkal.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében azonos a férfiakéval.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradók által kedvezményesen igénybe vehető, új, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, több gyermeket nevelő család esetén a szegénység kockázata	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.

magas.	
Nők körében szervezett közösségek hiánya.	Generációk közötti programok szervezése, hagyományápolás, hagyományörzés.
Nincs a településen bölcsődei ellátás	Mini bölcsőde kialakítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A település 60 éven felüli lakossága a népesség 18%-a, 360 fő. Az idősekre vonatkozóan jellemző demográfiai adatok:

- növekszik az átlagéletkor, az idősök száma évről-évre minimálisan, de emelkedik,
- a nők hosszabb élettartamúak, több az egyedül élő özvegyasszony, mint a férfi,
- korban előre haladva csökken a házások és növekszik az özvegyek aránya, ezzel nő az egyedül élők száma is.

A településen minden időskorú személy rendelkezik valamilyen pénzübeli ellátással, ellátatlan idősről nincs tudomásunk.

Az időskorban jellemző szervi megbetegedések mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember magánya, izolálódása, szellemi és fizikai hanyatlása, önállósági képességének beszűkülése sokuknál okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemzően a betegségek együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az időskori demencia.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a környezetükben az alkalmi munkavállaláson kívül nincs. A munkaerő piacon az utóbbi évben megjelent az igény a foglalkoztatásukra.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősök képzésére, közintézményekben történő foglalkoztatására igény nincs.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Idősök foglalkoztatása nem valósul meg a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A település idősei részére helyben biztosított az egészségügyi alapellátás (házi orvos, fogorvos), a közeli Kisvárdai városban az egészségügyi szakellátás.

Szociális alapszolgáltatás, mely az időseket érinti a házi szociális gondozás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A házi gondozást a településen az önkormányzat mellett a református egyház is végzi, mondhatjuk, hogy a terület maximálisan lefedett, nincs ellátatlan idős ember.

1995 óta működik a településen az idősök ápoló-gondozó otthona, mely a település idősei mellett más település lakosai részére is biztosít szakellátást. Az intézmény 50 férőhelyes, mely az időskorúak mellett a demens idősök részére is nyújt ellátást. Az intézmény alapellátásként biztosítja a szociális étkezést a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk miatt, önmagukról napi egyszeri meleg étkezéssel gondoskodni nem tudók részére. Az étkeztetést szintén biztosítja a településen a református egyház.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az iskolai és községi könyvtár a település központjában található és minden községi idős ember számára is elérhető.

c) idősök informatikai jártassága

A településen nem áll rendelkezésre adat az idősök informatikai jártasságára vonatkozóan. Az idős korosztály részéről nem merült fel igény az informatikai ismeretek megszerzése iránt.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan programok, melyek az idősök igényeinek kielégítését szolgálnák. Az önkormányzat hagyományosan minden év decemberében köszönti a település időskorú lakosságát (60 éven felülieket).

E rendezvényen a köszöntés mellett kulturális műsorban, vendéglátásban és csekély ajándékban is részesülnek az érintettek. Az idősök részvételi aránya 50-60%-os.

A településen 2017-ben kiépítésre került a térfigyelő kamera rendszer mely által az egyedül élő idős emberek is nagyobb biztonságban érezhetik magukat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Olyan szociális, kulturális programok szervezése, melyek megakadályozzák az elmagányosodást, a gyors fizikai és szellemi leépülést.
Idősök körében szervezett közösségek hiánya.	Generációk közötti programok szervezése, hagyományőrzés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7%-a. A fogyatékosok fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6%, látássérült 14,1%, értelmi fogyatékos 9,9%, hallássérült 10,5%, egyéb 21,6%. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Magas az egyéb, pontosan meg nem határozható fogyatékoságban szenvedők aránya.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan a településen nem állnak rendelkezésre adatok, sem a számuk, sem a lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetükre vonatkozóan.

A fogyatékkal élők és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Az egészséges emberek (a mi) feladata, olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás, a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakozás területén is.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Bár a védett munkahelyet a központi költségvetés támogatásban részesíti, a munkáltatók előítélettel fogadják a fogyatékos embereket. Fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása a településen nem valósul meg.

A közeli Kisvárdai városban van olyan munkahely – kevés számban – ahol megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztatnak. A közfoglalkoztatási programok is az egészséges munkaerő foglalkoztatását tűzik ki célul.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem valósul meg a településen fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérték érvényesítést.

Az önálló életvitelt segítő intézményi ellátás a településen nem működik, programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyeket megillető pénzübeli ellátási formák a fogyatékosági támogatás, a rokkantsági járadék, a közlekedési kedvezmény. Természetbeni ellátás a parkolási igazolvány, a szociális alapszolgáltatások, a szakosított intézményi ellátások.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Valamennyi közszolgáltatást nyújtó intézményünk fizikai és kommunikációs akadálymentesítése megtörtént.

Új beruházás a jogszabályoknak megfelelő akadálymentesítéssel valósul meg.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés még néhány nem önkormányzati közszolgáltatást nyújtó épület esetében nem valósult meg.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati fenntartású munkahelyek akadálymentesek.

A nem önkormányzati munkahelyek akadálymentesítése terén is vannak még kötelezően elvégzendő feladatok.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település útjainak, járdáinak, közterületeinek akadálymentesítése terén is vannak elvégzendő feladatok.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek számára speciális helyi szolgáltatások nem működnek a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nem működnek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek érdekében a környezet 100%-os akadálymentesítése /épületek, közterületek, járdák/	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.
Fogyatékkal élőkre vonatkozó teljes körű adathiány.	Adathiány megszüntetésére felmérés szervezése az egyház bevonásával.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen nem működnek olyan civil, érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések, melyek a HEP 5 célcsoportjával kapcsolatosan tevékenységet fejtenének ki. A református egyház az önkormányzat mellett ellát két szociális alapellátási feladatot a településen a házi gondozást és az étkeztetést.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházak nem kötöttek megállapodást az esélyegyenlőségi célcsoportok megsegítésére.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Gyulaháza Község Önkormányzata számos feladatot társulás keretében lát el. Közös önkormányzati hivatalt működtet Szabolcsbáka és Anarcs községekkel melynek székhelye. A gyulaházi székhellyel működő Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Gyulaháza keretében biztosítja a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást. A kiskvárdai székhellyel működő Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás keretében biztosítja a lakosok számára a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az idős és demens betegek nappali ellátását, a fogyatékos személyek nappali ellátását, a bölcsődét, családi bölcsődét és a helyettes szülői hálózatot, a játszóházat. A feladat ellátás a partnerek megelégedésével valósul meg.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat nem fejt ki tevékenységet a célcsoportokkal kapcsolatosan.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Olyan civil szervezet nem működik a településen, mely esélyegyenlőségi tevékenységet fejtené ki.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti és önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. A módszer a személyes kapcsolattartás, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltérképezése, majd a program tervezet véleményezése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum – papír alapon – hozzáférhető lesz az oktatási-szociális intézményekben, a községi könyvtárban és az önkormányzati hivatalban. Elektronikusan közzétételre kerül a község honlapján.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, a munkanélküliek száma nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése térségi szinten.
	A mélyszegénységben élők a roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több	Pályázati források kihasználása egy teljes körű, szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Községi szociális munka erősítése, szervezése.

	problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, programok vezethetnek eredményre.	
	A településen élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is. Annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokra való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezi.
Gyermekek	Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	Programok szervezése, jelzőrendszer erősítése.
	Szegénységben élő tehetséges gyermekek tehetséggondozási feltételeinek megteremtése.	Önkormányzati támogatás kidolgozása, bevezetése. Alapítványi támogatás lehetőségének megteremtése.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Olyan szociális, kulturális programok szervezése, melyek megakadályozzák az elmagányosodást, a gyors fizikai és szellemi leépülést.
	Idősek körében szervezett közösségek megerősítése.	Generációk közötti programok szervezése, egészség klub működtetése.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében azonos a férfiakéval.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradók által kedvezményesen igénybe vehető, új, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzési programok körét.
	A gyermekét egyedül nevelő, több gyermeket nevelő család esetén a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	Nők körében szervezett közösségek megerősítése.	Generációk közötti programok szervezése, hagyományápolás, hagyományörzés.
	Nem biztosított a településen bölcsődei ellátás.	A bölcsődei férőhelyek biztosításával a nők segítése a munkaerő piacra történő visszatérésben.
Fogyatékkal élő	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek érdekében a környezet 100%-os akadálymentesítése /épületek, közterületek, járdák/	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.
	Fogyatékkal élőkre vonatkozó teljes körű adathiány.	Adathiány megszüntetésére felmérés szervezése az egyház bevonásával.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény-	Helyi foglalkoztatási lehetőségek bővítése.	Polgármester, Munkaügyi Központ Kisvárdai Kirendeltsége, jegyző.

ségben élők		
	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.	Munkaügyi Központ Kisvárdai Kirendeltsége, családgondozó, Idősek Otthonának vezetője, szociális ügyintéző .
	Komplex programok bevezetése, szervezése.	Szociális ügyintéző, Munkaügyi Központ Kisvárdai Kirendeltsége, Önkormányzati intézmények vezetői, családgondozó .
	Egészségügyi szűrések körének bővítése.	Háziorvosi Szolgálat, Önkormányzati Intézmények vezetői, védőnő .
Gyermekek	Felvilágosító programok, előadások szervezése.	Gyermekjóléti Szolgálat , Óvodai, iskolai dolgozók, védőnő.
	Hátránykompenzáló szabályozás kialakítása.	Szociális ügyintéző, jegyző
Idősek	Szociális, kulturális szolgáltatások bővítése.	Idősek Otthonának vezetője, szociális gondozók, családgondozó .
	Idősprogramok szervezése.	Idősek Otthonának vezetője , szociális gondozók, családgondozó
Nők	Képzési programok körének bővítése.	Munkaügyi Központ Kisvárdai Kirendeltsége, polgármester , jegyző, családgondozó.
	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások kialakítása.	Szociális ügyintéző, jegyző , Gyermekjóléti Szolgálat.
	Női közösségek kialakítása.	Védőnő , családgondozó, háziorvosi asszisztens
	Mini bölcsőde kialakítása.	Képviselő-testület , polgármester, jegyző.
Fogyatékkal élők	Akadályok megszüntetése.	Polgármester , Jegyző.
	Adatgyűjtés felmérés útján.	Szociális gondozók, családgondozó .

Jövőképünk

Jövőképünket kifejezik a HEP elején az értékeink, küldetésünk cím alatt megfogalmazott gondolatok, elvárások. Ezek szellemében kell végeznünk azt a nem könnyű munkát, mely által olyan településen élhetünk majd, ahol jó érzés élni, olyan emberekkel, akik bár egyenként másak, de együtt egy egészet alkotnak.

A 2020. júliusi felülvizsgálat során jóváhagyott táblázat

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításahoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Helyi foglalkoztatási lehetőségek bővítése.	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, a munkanélküliek száma nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Munkahelyteremtés, közfoglalkoztatás bővítése.	polgármester	2023.12.31.	Munkanélküliség csökkenése.	Pályázati, önkormányzati	Pályázati forrásból fejleszthető.
2	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.	A hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatás, fejlesztési programok szervezése térségi szinten.	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Igényfelmérés, pályázati lehetőségek keresése.	Szociális ügyintéző	2023.12.31.	Hátrányos helyzetű családok számának csökkenése.	Pályázati	Pályázati forrásból fejleszthető.
3	Komplex programok bevezetése, szervezése.	A mélyszegénységben élők a roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő	Pályázati források kihasználása egy teljes körű, szociális, képzési,	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Igényfelmérés, tanfolyam szervezése.	Család gondozó	2023.06.30.	Hátrányos helyzetű családok számának csökkenése.	pályázati	Pályázati forrásból fejleszthető.

		társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, programok vezethetnek eredményre.	foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka erősítése, szervezése.		Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Fórumok szervezése, szűrőprogramok hasznosságának bemutatása.	Védőnő polgármester	2023.12.31.	Lakosság egészségi állapotának javulása, kevesebb orvosi esetszám.	Pályázati, önkormányzati	Saját forrásból, de inkább pályázati forrásból.
4	Egészségügyi szűrések körének bővítése.	A településen élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészség tudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is. Annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokra való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható								

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

Nyilvánosság

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

1. Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
2. Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
3. Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
4. Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.
5. Kötelessége a HEP IT végrehajtásának nyomon követése.
6. A HEP IT megvalósításának koordinálása.
7. Az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni be kell mutatni az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. Ezt a javaslatot az önkormányzat képviselő-testülete elé kell terjeszteni a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Gyulaháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 27/2018. (VII.26.) számú határozatával elfogadta.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát a Képviselő-testület a 23/2020. (VII.14.) határozatával elvégezte.

Mellékletek: 1. számú melléklet a HEP helyzetelemzését alátámasztó adatok

Gyulaháza, 2020. július 14.

Bardi Béla

polgármester